

2006

PUBLIC ADMINISTRATION - II (Optional)

लोकप्रशासन - II (वैकल्पिक)

000079

Standard : Degree

स्तर : पदवी

Nature : Conventional

स्वरूप : पारंपारिक

Total Marks : 200

एकूण गुण : 200

Duration : 3 Hours

कालावधी : 3 तास

Note :

सूचना :

- (i) Answers must be written either in **English** or in **Marathi**.
उत्तरे इंग्रजीमधून किंवा मराठीमधून लिहिली पाहिजेत.
- (ii) Question No. 1 is **Compulsory**. Of the remaining questions, attempt **any four** selecting one question from each section.
प्रश्न क्रमांक 1 अनिवार्य आहे. उर्वरित प्रश्नांमधून कोणतेही चार सोडवा पण प्रत्येक विभागातून एक प्रश्न निवडून सोडविणे आवश्यक आहे.
- (iii) Figures to the **RIGHT** indicate marks of the respective question.
उजवीकडील अंक संबंधित प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
- (iv) Number of optional questions upto the prescribed number in the order in which they have been solved will only be assessed. Excess answers will not be assessed.
ज्या क्रमाने निर्धारित संख्येपर्यंत पर्यायी प्रश्नसंख्या सोडविली आहे, तेवढीच प्रश्नसंख्या तपासली जाईल. अतिरिक्त उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- (v) Credit will be given for orderly, concise and effective writing.
नीटनेटक्या, संक्षिप्त व परिणामकारक लिखाणास श्रेय दिले जाईल.
- (vi) Candidate should not write roll number, any name (including their own), signature, address or any indication of their identity anywhere inside the answer book otherwise he will be penalised.
उत्तरपुस्तिकेच्या आतील भागात कोठेही उमेदवाराने बैठक क्रमांक, स्वतः किंवा इतरांचे नाव, पत्ता किंवा आपली ओळख देणारे चिन्ह नमूद करू नये अन्यथा तो शिक्षेस पात्र ठरेल.
- (vii) For each slab of 10, 15 and 20 marks, the examinee is expected to write answers in 125, 175 and 250 words respectively.
प्रत्येकी 10, 15 आणि 20 गुण असलेल्या प्रश्नांची उत्तरे परिक्षार्थीकडून अनुक्रमे 125, 175 आणि 250 शब्दांमध्ये अपेक्षित आहेत.

P.T.O.

1. Answer any four of the following questions :

खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- (a) What are the salient features of the Indian Parliamentary System?
भारतीय संसदीय शासन पद्धतीची प्रमुख वैशिष्ट्ये कोणती आहेत? 10
- (b) Explain the importance of 'Panchayat-Raj-System' in Rural Development of Maharashtra?
महाराष्ट्राच्या ग्रामिण विकासातील 'पंचायत राज व्यवस्थे' चे महत्त्व स्पष्ट करा. 10
- (c) Discuss the structure and functions of the National Development Council.
राष्ट्रीय विकास मंडळाची रचना आणि कार्ये यांची चर्चा करा. 10
- (d) Examine administrative relationship between Centre and State.
केंद्रशासन आणि प्रांतीय शासन यांच्यातील प्रशासकीय संबंधाचे परिक्षण करा. 10
- (e) "The object of social justice is achieved through Reservation Policy." - Comment.
"आरक्षण धोरणाद्वारे सामाजिक न्यायाचे उद्दिष्ट साध्य केले जाते." - भाष्य करा. 10

SECTION - A

www.mpscmaterial.com
विभाग - A

2. Answer the following sub-questions :

खालील उप-प्रश्नांची उत्तरे द्या :

- (a) "British heritage of administrative reforms is a boon to the Modern Indian Administration." - Evaluate.
"ब्रिटीश प्रशासकीय सुधारणेचा वारसा हे एक आधुनिक भारतीय प्रशासनाला मिळालेले वरदानच आहे" - मूल्यमापन करा. 15
- (b) State the role of the President of India in the Indian Administration.
भारतीय प्रशासनातील भारताच्या राष्ट्रपतींची भूमिका सांगा. 10
- (c) "Fundamental Rights and Directive Principles are co-ordinate to each other." - Discuss.
"मूलभूत हक्क आणि मार्गदर्शक तत्त्वे ही एकमेकांशी पूरकच आहेत." - चर्चा करा. 15

3. *Answer the following sub-questions :*

खालील उप-प्रश्नांची उत्तरे द्या :

(a) Elucidate the historical back-ground of the ancient Indian Administration.	15
प्राचीन भारतीय प्रशासनाच्या ऐतिहासिक पार्श्वभूमिचा आढावा घ्या.	
(b) What are Fundamental Duties of the Indian citizen?	10
भारतीय नागरीकांची मूलभूत कर्तव्ये कोणती आहेत ?	
(c) State the composition and functions of the Indian Legislature.	15
भारतीय कायदेमंडळाची रचना आणि कार्ये सांगा.	

SECTION - B

विभाग - B

4. *Answer the following sub-questions :*

खालील उप-प्रश्नांची उत्तरे द्या :

(a) Examine the role of Governor in the State Administration.	15
घटकराज्याच्या प्रशासनातील राज्यपालांच्या भूमिकेचे परिक्षण करा.	
(b) Write an essay on the changing role of District-Collector.	15
जिल्हाधिकाऱ्यांची बदलती भूमिका यावर एक निबंध लिहा.	
(c) Describe the importance of Municipal-Corporation in Urban Development.	10
शहरी प्रशासनातील महानगरपालिकेचे महत्त्व वर्णन करा.	

5. *Answer the following sub-questions :*

खालील उप-प्रश्नांची उत्तरे द्या :

(a) Critically examine the Power and functions of the Chief-Minister.	15
मुख्यमंत्र्यांचे अधिकार आणि कार्यांचे टीकात्मक परिक्षण करा.	
(b) What is importance of 73rd Constitutional Amendment in the development of Panchayat-Raj-System?	15
पंचायत राज व्यवस्थेच्या विकासातील 73 व्या घटनादुरुस्तीचे काय महत्त्व आहे ?	
(c) Write a note on the Cantonment Boards.	10
छावणीमंडळ यावर टिपण लिहा.	

www.mpscmaterial.com

SECTION - C

विभाग - C

6. Answer the following sub-questions :

खालील उप-प्रश्नांची उत्तरे द्या :

- (a) Comment on the role of Public Sector in the context of Privatization. 10
खाजगीकरणाच्या संदर्भात सार्वजनिक उपक्रमांच्या भूमिकेवर भाष्य करा.
- (b) What are the functions of the Union Public Service Commission? 10
केंद्रीय लोकसेवा आयोगाचे काय कार्य आहे?
- (c) Explain the role of Comptroller and Auditor-General of India. 10
भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांची भूमिका स्पष्ट करा.
- (d) Write a note on state Planning Commission. 10
प्रांतीय नियोजन आयोगावर एक टीप लिहा.

7. Answer the following sub-questions :

खालील उप-प्रश्नांची उत्तरे द्या :

- (a) Examine the impact of New Economic Policy on the functioning of Private Sector. 10
खाजगी उपक्रमांच्या कार्यावर नविन आर्थिक धोरणाचा प्रभाव या संबंधीचे परिक्षण करा.
- (b) How 'YASHADA' performs their work in Administrative Development ? 10
प्रशासकीय विकासात 'यशदा' आपले कार्य कसे पार पाडते?
- (c) State the composition and functions of the Public Accounts Committee. 10
लोकलेखा समितीची रचना आणि कार्य सांगा.
- (d) Explain the new strategy applied for the District Development. 10
जिल्हा विकासासाठी अवलंबिण्यात येत असलेल्या नव तंत्रज्ञानाचे स्पष्टीकरण करा.

P.T.O.

SECTION - D

विभाग - D

8. Answer the following sub-questions :

खालील उप-प्रश्नांची उत्तरे द्या :

- (a) "To maintain law and order is highly impossible without Public Co-operation" - 15
Discuss.
"जनतेच्या सहकार्याशिवाय शांतता निर्माण करणे अगदी अशक्य आहे". - चर्चा करा.
- (b) Evaluate the contribution of Non-Governmental Organizations (NGO) for 15
Social-Welfare.
समाजकल्याण कार्यातील स्वयंसेवी संस्थांच्या (NGO) योगदानाचे मूल्यमापन करा.
- (c) Write an essay on 'Disaster-Management'. 10
'आपत्ती व्यवस्थापन' यावर एक निबंध लिहा.

9. Answer the following sub-questions :

खालील उप-प्रश्नांची उत्तरे द्या :

- (a) "Criminalization of Politics is a great challenge before Indian Democracy". - 15
Explain.
"राजकारणाचे गुन्हेगारीकरण हे भारतीय लोकशाही समोरील एक मोठे आव्हान आहे". - स्पष्ट करा.
- (b) Examine some of the major programmes applied for child and womens' welfare. 15
स्त्री आणि बालकल्याण यासाठी अवलंबिलेल्या काही मुख्य कार्यक्रमांचे मुल्यमापन करा.
- (c) Write a note on 'Lok Pal'. 10
'लोकपाल' यावर एक टिप द्या.

- o O o -